

OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

**Slovenski cestni transport
se ruši pod težo tovara,
ki mu ga nalaga država**

Uvod

Logistika in cestni prevozi predstavljajo temelj sodobnega gospodarstva. Učinkovito povezovanje proizvodnje, trgovskih središč in potrošnikov omogoča večjo prilagodljivost, nižje stroške ter hitreje odzivanje na spremembe povpraševanja. V času globalizacije, digitalne transformacije in trajnostnih zahtev postaja logistika eden ključnih dejavnikov konkurenčnosti.

Slovenija kot logistično vozlišče ima zaradi svoje lege med Jadranom in osrednjo Evropo izjemno strateško prednost. A za njen polni izkoristek so potrebni usklajeni koraki: infrastrukturne naložbe, digitalizacija procesov in trajnostne rešitve. Uporaba sodobnih tehnologij, kot so umetna inteligenca, podatkovna analitika in avtomatizacija, omogoča optimizacijo poti, boljše upravljanje zalog ter zmanjšanje praznih voženj. Ključno pa je tudi vlaganje v znanje zaposlenih.

Trajnostni prehod zahteva spodbujanje okolju prijaznejših vozil, razvoj alternativnih goriv ter razširitev ustrezne infrastrukture. Vlaganja v železniško omrežje in kombinirani transport lahko razbremenijo cestni promet, a za dolgoročno konkurenčnost so potrebni ukrepi na vseh ravneh – od velikih projektov do izboljšav vsakodnevne pretočnosti.

Vloga države je zagotoviti stabilno poslovno okolje z jasno zakonodajo, podporo digitalizaciji in vključevanjem malih prevoznikov, ki prispevajo k prožnosti in kakovosti storitev. Pomemben je tudi razvoj javnega potniškega prometa, ki ima poleg socialne vloge pozitiven vpliv na okolje in mobilnost prebivalstva.

Slovenska logistika stoji na razpotju – prihodnost obeta, a le, če bodo inovacije zaživele v praksi.

Pomen prometa in skladiščenja (SKD H) v Sloveniji v letu 2024

5 % po številu aktivnih podjetij (9.844)

6 % po prihodkih od prodaje (8,8 mrd EUR)

8 % po dodani vrednosti (3,2 mrd EUR)

8 % po številu zaposlenih (51 tisoč)

predstavlja **5,9 %** BDP v 2023 in **6,4 %** v 2024

Cestni tovorni promet (49.410)

Celotni prihodki: **4,1 mrd EUR** (-1,60 %)

Število zaposlenih: **26.960** (-2,15 %)

Dodana vrednost: **1,2 mrd EUR** (-2,23 %)

Dodana vrednost na zaposlenega: **44.529 EUR** (-0,08 %)

Stroški dela: **695,9 mio EUR** (+4,61 %)

Medkrajevni in drugi potniški promet (49.391)

Celotni prihodki: **374,1 mio EUR** (+15,76 %)

Število zaposlenih: **3.244** (+4,57 %)

Dodana vrednost: **185,8 mio EUR** (+18,06 %)

Dodana vrednost na zaposlenega: **57.272 EUR** (+12,91 %)

Stroški dela: **116,7 mio EUR** (+19,81 %)

Zeleni prehod – pretirano zahtevni načrti

Zeleni prehod je ključen za trajnostni razvoj, vendar trenutne politike favorizirajo tehnologije, ki za prevozniški sektor še niso dostopne. Električna in vodikova vozila so v praksi težko izvedljiva, medtem ko se zanemarjajo že obstoječe rešitve, kot so biogoriva in plinska vozila. Manjka strategija prehodnega obdobja, ki bi omogočila postopno uvajanje teh tehnologij.

Negativni vpliv:

- Zanemarjanje obstoječih tehnologij in odlaganje ukrepov v negotovo prihodnost
- Finančna obremenitev in zmanjšana konkurenčnost.

Predlog rešitve:

- Strategija prehodnega obdobja z vključitvijo obstoječih ekoloških vozil.
- Zanemarjamo tehnologije, ki bi že danes lahko bistveno zmanjšale izpuste CO₂ – vozila na biogoriva (biodizel, biometan) in plinska goriva (LNG, CNG).
- Finančne spodbude za nakup okolju prijaznih vozil.

Digitalizacija sektorja

Digitalizacija omogoča boljše upravljanje tovarnih tokov, zmanjšuje administrativne obremenitve in povečuje varnost. Kljub temu je napredek počasen, saj ni enotne strategije, standardizacije podatkov in zadostne podpore predvsem za mala podjetja. Brez digitalne preobrazbe sektor izgublja stik z evropskimi trendi.

Negativni vpliv:

- Zastarela praksa zmanjšuje konkurenčnost.
- Več administracije, slabša sledljivost.

Predlog rešitve:

- Nacionalna strategija, subvencije, digitalna infrastruktura.
- Usposabljanja kadrov in standardizacija podatkov.

Zastoji na cestah in v Luki Koper

Prometni zastoji na ključnih prometnih poteh in v Luki Koper povzročajo velike izgube. Prevozniki poročajo o večurnem čakanju, kar onemogoča učinkovito načrtovanje in povečuje stroške. Zastoji vplivajo na celotno gospodarstvo, saj ovirajo pretok blaga in povečujejo emisije.

Negativni vpliv:

- Stroški zastojev do 230 €/uro na tovarnjak.
- Zmanjšana produktivnost, večje onesnaženje.

Predlog rešitve:

- Pospešitev infrastrukturnih projektov.
- Digitalna orodja in optimizacija delovanja Luke Koper.
- Vzpostavitev zalednih logističnih skladišč in varovanih parkirišč (za namene Luke Koper)

Prometne ureditve med gradnjami

Začasne prometne ureditve med gradnjami pogosto niso usklajene s potrebami prevoznikov. Sektor ima specifične zahteve, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju obvozov.

Negativni vpliv:

- Slaba pretočnost, večji stroški, večja nevarnost.

Predlog rešitve:

- Vključitev prevoznih združenj v načrtovanje ureditev.

Dolgotrajni postopki za pridobitev delovnih dovoljenj

Sektor se sooča s hudo kadrovsko krizo – primanjkuje več tisoč voznikov. Večina obstoječih voznikov je starejših, kar pomeni, da se bo primanjkljaj še poglobljal. Dolgi postopki za zaposlitev tujcev dodatno zmanjšujejo konkurenčnost slovenskih prevoznikov.

Negativni vpliv:

- Zamude pri dostavi, višji stroški, izguba naročil.

Predlog rešitve:

- Hitrejši postopki za tuje voznike (do 15 dni).
- Medresorska delovna skupina.

Problematična ureditev obrazca A1

Pridobivanje obrazca A1 je za prevoznike zapleteno, saj je vezano na pogoje, ki jih podjetja, registrirana za mednarodne prevoze ne morejo izpolniti. Zahteva po 30-dnevni vključitvi v sistem socialne varnosti pred napotitvijo je zato nesmiselna oziroma nemogoča. Poleg tega že manjši prekrški po različnih zakonih lahko vodijo do izgube pravice do pridobitve obrazca A1, kar podjetjem onemogoča opravljanje osnovne dejavnosti. Trenutna ureditev je nesorazmerna in ne upošteva stopnje kršitve.

Negativni vpliv:

- Dodatni stroški, omejitve pri napotitvah.
- Izguba A1, selitev podjetij v tujino.

Predlog rešitve:

- Sprememba zakona – vozniki kot izjema.
- Sorazmernost sankcij, poenotenje pogojev.

Prepoved zaposlovanja tujcev

Zakonodaja predvideva stroge sankcije za kršitve, ki vodijo do prepovedi zaposlovanja tujcev. Tudi manjše napake lahko povzročijo resne posledice za podjetja, ki so odvisna od tuje delovne sile.

Negativni vpliv:

- Zapiranje podjetij, izguba konkurenčnosti.

Predlog rešitve:

- Stopnjevanje sankcij, selekcija kršitev (ukrep mora biti sorazmeren glede na stopnjo kršitve).

Poklic voznik avtobusa

Pomanjkanje voznikov avtobusov ogroža izvajanje javnega prevoza. Poklic ni uvrščen med deficitarne, kar otežuje zaposlovanje tujcev in podaljšuje postopke.

Negativni vpliv:

- Dolgi postopki, ogroženo izvajanje linij in javnega potniškega prometa.

Predlog rešitve:

- Dopolnitev Odredbe o določitvi poklicev, v katerih zaposlitev tujca ni vezana na trg dela

Evidenca delovnega časa

Nova pravila za vodenje evidenc delovnega časa mobilnih delavcev so administrativno zahtevna. Podatki, ki jih zahteva zakon, so že zabeleženi na tahografskih karticah, kar pomeni podvajanje.

Negativni vpliv:

- Dvojna evidenca, slabša konkurenčnost, dodatni stroški prevoznim podjetjem.

Predlog rešitve:

- Uporaba tahografskih podatkov kot osnova.

AO zavarovanja

Zavarovalnice močno dvigujejo cene AO zavarovanj za gospodarska vozila, v nekaterih primerih tudi za več kot 200 %. Prevozniki nimajo možnosti izbire, saj je ponudnikov malo.

Negativni vpliv:

- Cene višje tudi za 1000 %, omejena izbira ponudnikov.

Predlog rešitve:

- Več konkurence, regulacija cenovnih dvigov.

Prepoved naklada/razklada

Zakon prepoveduje, da pošiljatelji ali prejemniki zahtevajo od voznika nakladanje ali razkladanje, razen če je to posebej dogovorjeno. V praksi pa se to pogosto krši, brez sankcij za naročnike.

Negativni vpliv:

- Neplačano delo, nevarnost poškodb, pritiski na prevoznike, da kršijo prepoved naklada/razklada.

Predlog rešitve:

- Kazenske določbe za pošiljatelje/prejemnike.

Izobraževanje voznikov

Obstoječe izobraževanje ne zadostuje potrebam sektorja. Vozniki prihajajo iz različnih okolij in nimajo ustreznih praktičnih znanj, kar povečuje tveganje za nesreče in škodo.

Negativni vpliv:

- Več škodnih primerov, dodatni stroški.

Predlog rešitve:

- Praktično izobraževanje, vajeništvo, znižanje starosti, prenova srednje poklicnega izobraževanja.

13

Zakon o konoplji

Predlog zakona o konoplji omejuje možnost preverjanja prisotnosti THC pri voznikih. To ogroža varnost v prometu in otežuje odgovornost delodajalcev.

Negativni vpliv:

- Nezmožnost preverjanja prisotnosti THC, povečano tveganje glede varnosti v cestnem prometu in nesreč pri delu.

Predlog rešitve:

- Umik zakona iz postopka.

Logistični centri in parkirišča

Slovenija ima strateško lego, a ne izkorišča potenciala za razvoj logistike. Prostorsko umeščanje logističnih objektov je dolgotrajno in birokratsko zahtevno.

14

Negativni vpliv:

- Dolgi postopki, izgubljene investicije.

Predlog rešitve:

- Hitrejše umeščanje v prostor, zakonodajne spremembe.

15

Javni potniški promet

Obstoječi sistem javnega prevoza ni učinkovit. Linije niso prilagojene potrebam prebivalstva, avtobusi vozijo prazni, infrastruktura je pomanjkljiva.

Negativni vpliv:

- Slaba dostopnost, prazni avtobusi, neracionalna poraba državnih sredstev.

Predlog rešitve:

- Neposredne pogodbe z malimi prevozniki, ureditev infrastrukture (vrisati postajališča).

Poklicno zavarovanje

Področje poklicnega zavarovanja za voznike je neurejeno že več kot desetletje. Manjka uredba, ki bi določila merila za vključitev v sistem.

16

Negativni vpliv:

- Pravna negotovost, kršene pravice delodajalcev.

Predlog rešitve:

- Sprejem podzakonskih aktov, moratorij do ureditve sistema.

17

Nelojalna konkurenca

Sektor je izpostavljen nelojalnim praksam tujih ponudnikov, ki rušijo cene in delujejo mimo zakonodaje. To ogroža poštene prevoznike in povečuje sivo ekonomijo.

Negativni vpliv:

- Dumpinške cene, siva ekonomija, pritisk na plače.

Predlog rešitve:

- Usklajen odziv institucij, zaščita poštenih prevoznikov.

Dohodninska lestvica in prispevki

Visoke obremenitve dela zmanjšujejo motivacijo zaposlenih in konkurenčnost podjetij. Zaradi stroškov se kapital seli v tujino.

18

Negativni vpliv:

- Selitev podjetij v tujino, nižja motivacija zaposlenih.

Predlog rešitve:

- Višji prag za prvo dohodninsko stopnjo, razvojna kapica.

19

Višina dnevnic za tujino

Višina dnevnic za tujino ni bila usklajena že več let. Zaradi inflacije so stroški višji, kar zmanjšuje motivacijo za delo v tujini.

Negativni vpliv:

- Višji stroški, manjša konkurenčnost.

Predlog rešitve:

- Uskladitev z inflacijo, višje neobdavčene dnevnice.

Čakalne dobe za izpitno vožnjo

Dolge čakalne dobe za izpitno vožnjo zavirajo vstop novih voznikov v sektor. Pomanjkanje ocenjevalcev in slabi pogoji dela podaljšujejo postopke.

20

Negativni vpliv:

- Podaljšana pot do zaposlitve, pomanjkanje voznikov, negativni vpliv na izobraževanje.

Predlog rešitve:

- Več ocenjevalcev, digitalizacija postopkov, prednostna obravnava kategorij C in D.

Obvezno izplačilo božičnice

Vlada predlaga, da bi bila božičnica pravica, ki pripada vsem zaposlenim v javnem in zasebnem sektorju (uvedba obvezne pravice do 14. plače)

Negativni vpliv:

- Zmanjšanje števila zaposlenih in povečanje prekarnih oblik dela;
- Podjetja z nizkimi dobički in sezonskim poslovanjem bi težko pokrila dodatne stroške,
- Povečanje sive ekonomije
- Znižana konkurenčnost na mednarodnem trgu
- Višji proračunski izdatki

Predlog rešitve:

- Neobvezno izplačilo neobdavčene božičnice

Slovenski cestni transport se ruši pod težo tovora, ki mu ga nalaga država

Izdala: Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje za promet in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije – Sekcija za promet

Ljubljana, oktober 2025

Slovenski cestni transport se ruši pod težo tovora, ki mu ga nalaga država

